

УДК 342.9

Р. З. Голобутовський
кандидат юридичних наук, доцент,
докторант Запорізького національного університету

ХАРАКТЕРИСТИКА ПОВНОВАЖЕНЬ СУБ'ЄКТІВ АДМІНІСТРУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ В ОРГАНАХ СУДОВОЇ ВЛАДИ

Постановка проблеми та її актуальність. Особливу увагу як практиків, так і науковців привертають нові суб'єкти судової влади – Вища рада правосуддя, Громадська рада доброчесності та Вища кваліфікаційна комісія суддів, які мають широкі повноваження з питань забезпечення публічної служби не тільки корпусом професійних суддів, але й апаратом інших публічних службовців. Суттєво оновилися повноваження Державної судової адміністрації, голів суддів щодо адміністрування публічною службою.

Зважаючи на позитивні зрушення в реформуванні системи судоустрою та судочинства, на наш погляд, у діяльності новостворених та реформованих органів ще існує низка проблемних питань, що пов'язані з адмініструванням публічної служби в органах судової влади, яка вимагають висвітлення та дослідження проблемних питань, пов'язаних з реалізацією повноважень системи суб'єктів адміністрування публічною службою в органах судової влади.

Аналіз останніх досліджень. Окремі аспекти проблеми адміністрування публічною службою в органах судової влади досліджували такі вчені, як А.Л. Борко, В.Д. Бринцев, М.Й. Вільгушинський, І.В. Дем'яненко, М.М. Григорович, М.І. Логвиненко, Л.М. Москвич та багато інших. Однак, на сьогоднішній день відсутні комплексні дослідження, присвячені комплексному вивченню повноважень суб'єктів адміністрування публічною службою в органах судової влади.

Метою статті є визначення висвітлення змісту повноважень суб'єктів адміністрування публічною службою в органах судової влади. Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі завдання: визначити систему суб'єктів адміністрування публічною службою в органах судової влади; охарактеризувати кожну групу суб'єктів адміністрування; проаналізувати адміністративні повноваження суб'єктів адміністрування публічною службою в органах судової влади.

Виклад основного матеріалу. Згідно із законом Вища рада правосуддя, Вища кваліфікаційна комісія суддів України, Державна судова адміністрація України та Національна школа суддів України, інші органи державної влади та органи місцевого самоврядування беруть участь в організаційному забезпеченні діяльності судів у випадках і порядку, визначених Законом України «Про судоустрій і статус суддів» та іншими законами [1].

Значне місце в адмініструванні публічною службою в судах місцевих є Вища кваліфікаційна комісія суддів вища кваліфікаційна комісія суддів є основним суб'єктом, що здійснює функції забезпечення судів професійним корпусом суддів. Для цього, вона наділена широкими повноваженнями стосовно визначення потреб у суддях, організації конкурсного відбору на посади судді, ведення суддівського досьє тощо. У своїй діяльності з питань публічної служби в органах судової влади Комісія взаємодіє з іншими суб'єктами, зокрема Вищою радою юстиції, Державною судовою адміністрацією, судами та суддями тощо.

Вища кваліфікаційна комісія суддів є основним суб'єктом, що здійснює функції забезпечення судів професійним корпусом суддів. Для цього, вона наділена широкими повноваженнями стосовно визначення потреб у суддях, організації конкурсного відбору на посади судді, ведення суддівського досьє тощо. У своїй діяльності з питань публічної служби в органах судової влади Комісія взаємодіє з іншими суб'єктами, зокрема Вищою радою юстиції, Державною судовою адміністрацією, судами та суддями тощо.

Наступним суб'єктом адміністрування публічною службою в органах судової влади є Вища рада правосуддя, яка є колегіальним, незалежним конституційним органом державної влади та суддівського врядування, який діє в Україні на постійній основі для забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування доброчесного та високопрофесійного корпусу суддів, додержання норм Конституції і законів України, а також професійної етики в діяльності суддів і прокурорів.

переважна більшість повноважень Вищої ради правосуддя пов'язана із вирішенням питань про застосування до суддів заходів юридичної відповідальності, хоча значне коло її функцій у сфері публічної служби є організаційними, як-то стосовно призначення, переведення суддів, погодження відставки судді та кількість суддів у суді.

Вища рада правосуддя також наділена окремими повноваженнями з питань адміністрування публічною службою в інших органах судової влади. Так, саме цей орган призначає на посаду та звільняє з посади Голову Державної судової адміністрації України, його заступників; визначає за поданням Голови Державної судової адміністрації

України граничну чисельність працівників Державної судової адміністрації України, у тому числі її територіальних управлінь [2].

Аналізуючи оновлені положення Конституції та закону України «Про судоустрій і статус суддів», можемо зробити висновок, що роль Вищої ради правосуддя як суб'єкта кадрового забезпечення судів полягає у такому: 1) розгляд рекомендацій Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та ухвалення рішення щодо кандидата на посаду судді; 2) внесення подання Президенту України про призначення на посаду судді; 3) ухвалення рішення про звільнення судді, з посади за наявності для цього підстав, визначених Конституцією та законом України «Про судоустрій і статус суддів»; 4) затвердження порядку переведення судді до іншого суду того самого рівня та спеціалізації; 5) розгляд звернень із повідомленням про втручання в діяльність судді щодо здійснення правосуддя, та вжиття заходів щодо припинення такого втручання; 6) ухвалення рішення та проведення дисциплінарного провадження щодо суддів, 7) розгляд скарг, які надходять на суддів; 8) надання згоди на затримання судді, утримування його під вартою чи арештом до винесення обвинувального вироку суду, за винятком затримання судді під час або відразу ж після вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину; 9) ухвалення рішення про тимчасове відсторонення судді, в тому числі господарського суду, від здійснення правосуддя на строк не більше 2 місяців у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності на підставі вмотивованого клопотання Генерального прокурора або його заступника в порядку, встановленому законом [3].

Функції у питанні суддівської кар'єри Вища Рада правосуддя ділить з Вищою кваліфікаційною комісією суддів, але ключова роль належить Вищій Функції у питанні суддівської кар'єри Вища Рада правосуддя ділить з Вищою кваліфікаційною комісією суддів, але ключова роль належить Вищій раді правосуддя. Водночас, Вища рада правосуддя може не погодитися з Вищою кваліфікаційною комісією суддів у питанні рекомендації на посаду судді, коли вона вважатиме, що для цього є достатні підстави.

Важливе місце в адміністративному управлінні публічною службою в місцевих судах посідає Державна судова адміністрація.

Відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» державна судова адміністрація України є державним органом у системі правосуддя, який здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади у межах повноважень, установлених законом.

Державна судова адміністрація є важливим суб'єктом, який відповідає за організацію публічної служби публічними службовцями апаратів судів. Окремі її повноваження пов'язані з правовим ре-

гулюванням публічної служби, а саме: розробляє та затверджує за погодженням із Вищою радою правосуддя Типове положення про апарат суду; затверджує структуру, штатний розпис Державної судової адміністрації України та її територіальних управлінь.

Окремі повноваження з адміністрування публічною службою має Громадська рада доброчесності, яка утворюється з метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання.

Громадська рада доброчесності, є громадським об'єднанням, однак який має певні повноваження стосовно оцінки доброчесності та інших якостей як судді, так і кандидата на цю посаду.

Отже, ми бачимо, що громадська рада доброчесності наділена певними повноваженнями щодо участі в процесі добору суддів на посади, а саме: збір, перевірка та аналіз інформації щодо судді, підготовка інформації та доповідь висновку на засіданні Вищої кваліфікаційної комісії суддів щодо кваліфікаційного оцінювання судді.

Отже, загальний огляд повноважень цього органу громадського врядування з адміністрування публічною службою в органах судової влади вказує у переважній частині на їх адміністративно-правову природу.

Таким чином, в країні склалася та функціонує певна система адміністрування публічною службою в органах судової влади. Переважна частина повноважень суб'єктів адміністрування публічною службою в органах судової влади має адміністративно-правову природу, і тому у першу чергу має розглядатися і досліджуватися у контексті адміністративно-правової науки. В цілому функції всіх вищенаведених суб'єктів адміністрування публічною службою в органах судової влади полягають у створенні, підтриманні, гарантуванні необхідних умов для належного функціонування публічної служби в судовій системі.

Одним з основних суб'єктів адміністрування публічною службою є голова відповідного суду. Ця посада передбачена в штаті будь-якого суду, включаючи Верховний Суд та Конституційний Суд України. Голова відповідного суду – це адміністративна посада, на яку в порядку за умов, визначених законодавством України, може бути обраний (призначений) будь-який суддя відповідного суду.

Аналіз Закону України «Про судоустрій і статус суддів» свідчить про те, що у сфері адміністрування публічною службою голови суду наділено наступними повноваженнями з адміністрування кадрами: а) видання наказів з кадрових питань; б) взаємодія з Вищою кваліфікаційною комісією суддів України та Державною судовою адміністрацією про наявність вакантних посад у суді; в) установі щодо повноважень заступника голови

суду та керівника апарату; г) управління етапами просування по службі у суді та навчання персоналу; д) організаційно-штатна робота; е) контроль виконанням апаратом суду, його керівником, заступником голови суду своїх функціональних обов'язків; ж) юрисдикційні повноваження щодо порушення дисциплінарного провадження відносно публічних службовців, а також керівника апарату суду та заступника голови суду.

Але досліджуючи функції, які виконує голова суду, слід пам'ятати, що перебування судді на адміністративній посаді в суді не звільняє його від здійснення повноважень судді відповідного суду. Звільнення з посади судді, припинення його повноважень як судді, а також закінчення строку, на який суддю обрано на адміністративну посаду в суді, припиняє його повноваження на адміністративній посаді. В цьому полягають особливості повноважень голови суду на адміністративній посаді. Тобто, він, по-перше, є суддею, а потім вже головою відповідного суду, і розглядати функцій голови суду щодо управління в суді можливо лише з урахуванням його процесуальних функцій. В цьому також полягають особливості повноважень голови суду, як суб'єкта адміністрування публічною службою.

Висновки. З врахуванням вищенаведеного можна зазначити, що в нашій державі склалася складна та багатофункціональна система суб'єктів адміністрування публічною службою. На нашу думку, систему суб'єктів адміністрування публічною службою в органах судової влади ми пропонуємо класифікувати таким чином: 1) зовнішні суб'єкти по відношенню до судової влади; 2) спеціалізовані органи адміністрування публічною службою в органах судової влади; 3) органи суддівського та громадського врядування публічною службою в органах судової влади; 4) суб'єкти адміністрування публічною службою в кожному конкретному суді.

З реформуванням системи судової влади збільшилися не тільки кількість її органів, але й їх повноваження стосовно адміністрування публічною службою. Важливою особливістю функціонування суб'єктів адміністрування публічною службою в органах судової влади є те, що вони поповнилися окремими громадськими організаціями, що в свою чергу потребує чіткого удосконалення правового регулювання їх діяльності у цій сфері.

Література

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02 черв. 2016 р. № 1402-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.

2. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21.12.2016р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>.

3. Мандичев Д.В. Місце Вищої кваліфікаційної комісії суддів та Вищої ради правосуддя в організації роботи господарських судів. URL: <http://oaji.net/articles/2017/2258-1507793822.pdf>.

Анотація

Голубутовський Р. З. Характеристика повноважень суб'єктів адміністрування публічної служби в органах судової влади. – Стаття.

Стаття присвячена комплексному вивченню повноважень суб'єктів адміністрування публічною службою в органах судової влади. У статті висвітлюються зміст повноважень суб'єктів адміністрування публічною службою в органах судової влади. Надається характеристика повноваженням, що пов'язані з адмініструванням публічної служби в органах судової влади, висвітлюються проблемні питання їх реалізації. Визначаються напрями удосконалення діяльності суб'єктів адміністрування публічною службою в органах судової влади.

Ключові слова: служба, публічна служба, судова влада, суд, повноваження.

Аннотация

Голубутовский Р. З. Характеристика полномочий субъектов администрирования публичной службы в органах судебной власти. – Статья.

Статья посвящена комплексному изучению полномочий субъектов администрирования публичной службой в органах судебной власти. В статье освещаются содержание полномочий субъектов администрирования публичной службой в органах судебной власти. Дается характеристика полномочиям, связанные с администрированием публичной службы в органах судебной власти, освещаются проблемные вопросы их реализации. Определяются направления совершенствования деятельности субъектов администрирования публичной службой в органах судебной власти.

Ключевые слова: служба, публичная служба, судебная власть, суд, полномочия.

Summary

Holobutovskiy R. Z. Characteristics of the powers of public administration entities in the judiciary. – Article.

The article is devoted to the comprehensive study of the powers of the public administration administration bodies in the judicial authorities. The article describes the content of the powers of public service administration bodies in the judicial authorities. The characteristic of the powers related to the administration of public service in the bodies of the judiciary is given, and the problematic issues of their implementation are highlighted. The directions of improvement of the activity of the subjects of administration by public service in the bodies of judicial power are determined.

Taking into account the foregoing it may be noted that in our country there has been a complex and multifunctional system of administration of public service subjects. In our opinion, we propose to classify the system of subjects of administration by public service in judicial bodies as follows: 1) external subjects in relation to the judiciary; 2) specialized public service administration bodies in the judicial authorities; 3) bodies of judicial and public administration by public service in judicial bodies; 4) subjects of administration by public service in each particular court.

With the reform of the judiciary system, not only the number of its bodies has increased, but also their powers regarding the administration of the public service. An important feature of the functioning of the administration of public service in the judiciary is the fact that they are replenished by individual civil society organizations, which in turn requires clear improvement of the legal regulation of their activities in this area.

Key words: service, public service, judicial power, court, powers.